

Berndt Carrington

Årets arbete i projektcirkeln började tidigt i vintras. Egentligen tog vi ingen paus i arbetet efter föregående års fältsäsong. Under vintern har vi flitigt ägnat oss åt att föra upp fynden från förra året på faktablad. Vi har beskrivit växtlokalernas läge och biotoper och utifrån detta har vi bedömt hotbilden för lokalerna. Vi har skisserat vilka hänsyn och åtgärder som behövs för att rädda lokalerna åt framtiden. Vi har även förberett kontakter med markägare och myndigheter. Materialet har redan kommit till användning i Naturskyddsföreningens bevakning av Falu kommuns arbete med översiktsplanen.

Den 10 Maj inleddes årets utflykter, då vi besökte några kända lokaler för bergviol, sanddraba och grusviva i Svärdsjö. Till denna exkursion var Falukretsens medlemmar och DABS inbjudna. Många tog tillfället i akt och besåg bergviolen, som tycks trivas sällsynt bra i Svärdsjö och Sundborns socknar. Här finns tre kända lokaler. I övrigt är arten känd från några platser i Medelpad och Ångermanland. Bergviolen har sin huvudutbredning i Ryssland.

I Dalarnas Flora finns en uppgift om att grusvivan setts på kyrkogårdsmuren vid Svärdsjö kyrka. Den 24:e Maj hade vi därför en exkursion till Svärdsjö. Vi behövde inte leta länge innan vi fann vad vi sökte. Grusvivan växte rikligt på kyrkogårdsmuren. Detta gjorde även sanddraban. På muren hittade vi dessutom stora bestånd av nagelört och råttsvans. Från Svärdsjö åkte vi vidare till Enviken, där vi besökte en känd lokal för mosippa. På väg hem stannade vi vid en torr vägslänt i Enviken, som såg mycket lovande ut för spännande upptäckter. Där gjorde vi kvällens fynd. I sluttningen växte ett 100-tal ex av sminkrot! Enligt vår cirkelledare Janne var detta den enda aktuella lokalen i Dalarna. Sminkroten tillhör de arter som gått starkt tillbaka i hela landet under 1900-talet. I Dalafloren skriver Almqvist: "Gammal synantrop, numera t.s. (trol. sporadisk), förr allmänare (åtm. i silurområdet)". Vårt letande i backen väckte en del uppståndelse bland de kringboende, varigenom vi fick möjlighet att direkt informera markägaren om den rara växt han hade på sin mark.

1915 hittade Gunnar Samuelsson 1 ex klippbräcka i Lemonberget. Berget ligger strax norr om det mer berömda Väckelberget i Envikens socken. Berget har en långsträckt brant som vetter åt öster. Hammar- en består till stor del av granit, men i dess mitt dominerar diabas.

Nedanföör branten ligger stora block och terrängen vållade oss stora svårigheter innan vi nådde fram till branten. Trots en hel kvälls letande kunde inte någon klippbräcka återfinnas. Under förra året gjordes dock två nyfynd av klippbräcka i Falu kommun (se Trollius 7). I sluttningen hittade vi lind, getrams, nattviol, vårärt, trolldruva m.m.

Den 28:e juni gick vår färd till Hobbörn i Sundborns socken. Från denna by finns ett fynd av skuggviol beskrivet. Steffenburg nämner arten i Forsslunds Sundbornsbok. En gammal uppgift om rysk drakblomma finns också härifrån. Idogt letande längs bäckraviner och i torrbackar gav dock inget återfynd av dessa arter. Däremot gjorde vi ett nyfynd av nässelsnärja.

På 1890-talet undersökte H.E.Eriksson som skolyngling floran i Bjursås socken. Ett av hans fynd - brunstarr (*Carex acutiformis*) från 1892 - återfann cirkeln under förra årets inventering. Johansson hittade även myrstarr, vid Liholn. Den 12:e juli letade därför cirkeldeltagarna i blöta rikkärr i trakterna runt Liholn. Tyvärr kunde arten ej återfinnas. En vag uppgift om guckusko i trakterna av Baggärvet fick exkursionsdeltagarna att, som avslutning, genomleta östbranten norr om Baggärvet, men utan resultat.

Den 16:e augusti avlöpte cirkelns sista utflykt för året, då en rundtur gjordes i Aspebodatrakten. Först besöktes den kända fyndplatsen för granbräken i Billingsnäs. På lokalen hade gallring utförts, men vi hittade ett 35-tal tuvor längs bäcken. I Vallsfors besåg vi vingvial, som växer rikligt i en backe strax utanför herrgårdens trädgård. Som avslutning på kvällen letade vi efter taklostan vid Olsbackas nedlagda järnvägsstation (funnen av Almquist 1962). Där taklostan vuxit t.o.m. 1987 fanns nu en välanlagd gräsmatta.

